

Zaščitni ukrep zaklanjanja

Kaj so objekti za zaklanjanje?

Objekti za zaklanjanje so zaklonišča in zaklonilniki in so namenjeni za zaščito prebivalcev pred vojnimi nevarnostmi (kadar je razglašeno vojno stanje).

Glede na stopnjo odpornosti delimo **zaklonišča** na:

- zaklonišča osnovne zaščite - Zagotavljajo zaščito pred nad pritiskom, ruševinami, radioaktivnim padavinami, požari in učinki kemičnega orožja ter so opremljena za daljše bivanje (max 7 dni). Gre predvsem za novejša zaklonišča.
- zaklonišča dopolnilne zaščite - Zagotavljajo zaščito pred ruševinami ter so opremljena za nekajurno (do 24ur) bivanje. To so večinoma zaklonišča zgrajena pred letom 2006.
- Zaklonilniki so namenjeni za zaščito pred ruševinami, se pravi mehanskimi in delno toplotnimi učinki.

Kdo gradi in vzdržuje objekte za zaklanjanje?

Predpisi, ki določajo obveznost graditve je Vlada RS večkrat spremenila. Prvi tovrstni predpis v samostojni Sloveniji je bil sprejet v letu 1992, nato 1996, sedaj velja [Uredba o graditvi in vzdrževanju zaklonišč, ki je bila novelirana v letu 2015 \(Ur. l. RS, št. 57/96 in 54/15\)](#). Pred tem so zaklanjanje urejali predpisi SFRJ in SRS.

Objekte za zaklanjanje gradijo in vzdržujejo investitorji in **lastniki stanovanjskih in poslovnih** objektov ter državni organi, organi lokalnih skupnosti, javna podjetja in zavodi v državni in občinski lasti, na ureditvenih območjih mest in drugih naselij z več kot 10.000 prebivalci.

Na teh območjih morajo investitorji graditi zaklonišča osnovne zaščite v objektih, namenjenih za:

- javno zdravstveno službo z več kot 50 posteljami,
- vzgojno-varstvene ustanove za več kot 100 otrok,
- redno izobraževanje za več kot 200 udeležencev izobraževalnega programa,
- javne telekomunikacijske in poštne centre,
- nacionalno televizijo in radio,
- javni potniški železniški, avtobusni, pomorski in zračni promet,
- pomembno energetska in industrijska dejavnost, kjer se bodo v primeru vojne opravljale dejavnosti posebne pomena za obrambo in zaščito,
- delo državnih organov z več kot 50 zaposlenimi.

Zaklonišča osnovne zaščite se gradijo tudi v vojaških objektih, kot so stacionarni telekomunikacijski objekti, urejeni položaji in sedeži operativnih poveljstev oziroma poveljstev enot, ki jih določi minister za obrambo.

Na teh območjih se v muzejih, galerijah in arhivih ter knjižnicah nacionalnega pomena gradijo zaklonišča kot depoji.

Javna zaklonišča so v času SFRJ gradile občine za zaščito prebivalcev, ki bi se v času **nevarnosti nahajali na ulicah**, nekaj metrov (do 250 m) stran od vhoda v javno zaklonišče.

V vseh ostalih stanovanjskih in poslovnih objektih na ureditvenih območjih mest in drugih naselij z več kot 10.000 prebivalci se morajo graditi **zaklonilniki** tako, da se **stropna konstrukcija nad kletjo** graditi tako, da zdrži rušenje objektov nanjo. Vsaka taka klet služi kot zaklonilnik v primeru vojne nevarnosti.

Če tako ojačane plošče ni, lastnik (stanovanjskega, poslovnega) objekta v primeru vojne nevarnosti izvede ojačanje stropne plošče nad **kletjo s podpiranjem**. Seveda se lahko za zaklanjanje dogovori tudi z lastniki sosednjih objektov.

Če lastnik objekta na podlagi gradbene dokumentacije o objektu, oziroma če take dokumentacije ni, ni prepričani o ustreznosti plošče nad kletjo ali potrebujete podatke o jakosti in načinu izvedbe ojačitve stropne plošče morate pridobiti mnenje gradbenika-statika, ki bo izvedel ustrezne meritve, izračune in podal priporočila za izvedbo podpiranja.

Če stanovanjski ali poslovni objekt nima kleti, lastnik v primeru vojne nevarnosti izdelava zaklonilnik (vkopan, polvkopan ali obsut) izven objekta na svojem zemljišču, pri čemer ne sme poškodovati morebitnih komunalnih vodov.

Pri ojačevanju plošče nad kletjo ali izdelavi zaklonilnika izven objekta je potrebno upoštevati [Pravilnik o tehničnih normativih za zaklonišča in zaklonilnike](#)

Zaklonišče mora vzdrževati **lastnik**. Kadar ni vojne nevarnosti se lahko prostor, ki je namenjen zaklanjanju uporablja za druge namene, ki **ne ogrožajo zaščitnih lastnosti** objekta in ki omogoča, da je tak prostor pripravljen za zaklanjanje v **24. urah**.

Kako se objekti za zaklanjanje uporabljajo?

Lastniki objektov za zaklanjanje ob nevarnosti vojne organizirajo ekipe za uporabo zaklonišč. Usposabljanje zanje izvaja Uprava za zaščito in reševanje ter organizacije, ki so od nje pridobile ustrezno pooblastilo. Usposabljanje se izvaja po programu, ki ga je predpisal minister za obrambo.

Kako se v objektih za zaklanjanje obnašamo?

Obnašanje v zakloniščih je urejeno z [Navodilom o zakloniščnem redu \(Ur. l. RS, št. 1/97\)](#). Domači ljubljenci v objektih za zaklanjanje niso dovoljeni. Za primerno zaklanjanje v prvi vrsti poskrbimo sami, tudi s pripravo vseh potrebnih nujnih potrebščin (dokumenti, voda, higienski pripomočki, nujna zdravila ipd.).

Več informacij o zaščitnem ukrepu zaklanjanja je na voljo na domači strani [Uprave RS za zaščito in reševanje](#).

Informacije o javnih zakloniščih lahko nudi pristojna občina (lokacije objavljene na spletni strani MOL).

Informacije o objektih za zaklanjanje na delovnem mestu, šoli ipd. lahko nudi lastnik objekta. Informacije o objektih za zaklanjanje v stanovanjski stavbi lahko nudi lastnik ali pri večstanovanjskih stavbah upravnik stavbe.